

KOMO. Kwaliteit zoals beloofd.

BRL 5110
Concept 28-2-2025

BEOORDELINGSRICHTLIJN
VOOR HET KOMO-PROCESCERTIFICAAT VOOR
UITVOEREN VLEERMUIZEN ONDERZOEK OP BASIS VAN EDNA METHODE

Contactpersoon: René Hagenouw

Email adres: r.hagenouw@skgikob.nl

Vastgesteld door het CvD Na-isolatie d.d. ...-...-20...

Aanvaard door de KOMO kwaliteits- en Toetsingscommissie d.d. ...-...-20...

Voorwoord

Deze KOMO-beoordelingsrichtlijn (BRL) is opgesteld in samenwerking met de technische commissie "Versnellingsteam eDNA". De BRL is vastgesteld door het College van Deskundigen Na-isolatie waarin belanghebbende partijen op het gebied van deze BRL zijn vertegenwoordigd. Dit college begeleidt ook de uitvoering van de certificatie op basis van deze BRL en stelt deze zo nodig bij. Waar in deze BRL sprake is van "College van Deskundigen" of CvD is daarmee bovengenoemd college bedoeld. Voor deze BRL kan het CvD aangevuld worden met deskundigen op het gebied van eDNA en Ecologie.

Deze BRL zal worden gehanteerd door certificatie-instellingen, die hiervoor een licentieovereenkomst hebben met de Stichting KOMO, in samenhang met hun vastgelegde procedures voor certificatie. In deze BRL is vastgelegd aan welke eisen een aanvrager of houder van een KOMO-procescertificaat moet voldoen en de wijze waarop de certificatie-instelling dit beoordeelt. In haar vastgelegde certificatie procedures is de werkwijze vastgelegd zoals die door de certificatie-instelling wordt gehanteerd bij de uitvoering van:

- Het onderzoek voor de verlening en verlenging van een KOMO-procescertificaat op basis van deze BRL
- De periodieke beoordelingen t.b.v. de instandhouding van een afgegeven KOMO-procescertificaat op basis van deze BRL

SKG-IKOB Certificatie B.V.

Poppenbouwing 56
Postbus 202
4190 CE GELDERMALSEN

Tel: +31 (0)88 244 01 00
info@skgikob.nl
www.skgikob.nl

© 2025 SKG-IKOB

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Onverminderd de aanvaarding van deze beoordelingsrichtlijn door de KOMO Kwaliteits- en Toetsingscommissie berusten alle rechten bij SKG-IKOB Certificatie B.V. Het gebruik van het wijzigingsblad door derden, voor welk doel dan ook, is uitsluitend toegestaan nadat een schriftelijke overeenkomst met SKG-IKOB Certificatie B.V. is gesloten waarin het gebruiksrecht is geregeld.

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	2
1. Inleiding, algemene bepalingen en algemene eisen.....	5
1.1 Inleiding	5
1.2 Onderwerp en toepassingsgebied.....	5
1.3 Geldigheid.....	5
1.4 Relatie met Wet- en regelgeving.....	5
1.4.1 Europese Verordening bouwproducten (CPR, EU 305/2011).....	5
1.4.2 Besluit bouwwerken leefomgeving.....	5
1.4.3 Erfgoedwet	5
1.5 Eisen te stellen aan conformiteit beoordelende instellingen.....	5
1.6 KOMO-procescertificaat	6
1.7 Merken en aanduidingen	6
2. Terminologie	7
3. Eisen aan te verwerken producten en/of materialen.....	9
3.1 Algemeen.....	9
3.2 Verwerkingsvoorschriften	9
3.3 Toelatingsonderzoek en periodieke beoordeling	9
4. Eisen aan het eindresultaat van het proces van uitvoering	10
4.1 Eisen op grond van het Besluit bouwwerken leefomgeving	10
4.2 Eisen vanuit de Omgevingsregeling.....	10
4.2.1 Overzichtstabel met eisen vanuit de Omgevingsregeling.....	10
4.2.2 Beschouwd eindresultaat vanuit betreffende regelgeving.....	10
4.3 Overige private eisen voor het eindresultaat.....	10
5. Eisen aan het proces van uitvoering	11
5.1 Eisen t.a.v. de uitvoering van het proces	11
5.1.1 Algemene eisen t.a.v. uitvoering.....	11
5.1.2 Eisen t.a.v. uitbesteding.....	11
5.1.3 Specifieke eis t.a.v. de uitvoering	11
5.2 Eisen t.a.v. het personeel dat met de uitvoering is belast	13
5.2.1 Algemene eisen t.a.v. personeel belast met de uitvoering van het proces.....	13
5.2.2 Opleidingseisen t.a.v. personeel belast met monsternamen e-DNA.....	13
5.2.3 Personele bezetting	13
6. Eisen aan certificaathouder en het kwaliteitssysteem	14
6.1 Algemeen.....	14
6.2 Eisen aan de certificaathouder.....	14
6.2.1 Uitvoering onder procescertificaat	14
6.2.2 Realisatieproces.....	14
6.3 Kwaliteitssysteem	14
6.3.1 Kwaliteitshandboek	14
6.3.2 Melding en registratie van projecten	14
6.3.3 Algemene eisen interne kwaliteitsbewaking	15
6.3.4 Inkoop.....	15
6.3.5 Opslag van producten en materialen.....	15
6.3.6 Beheersing van laboratorium- en meetapparatuur	15
6.3.7 Kwalificatie procedure	16
6.3.8 Maatregelen bij niet-overeenkomstige processen	16
6.3.9 Klachtbehandeling.....	16
6.3.10 Beheerder kwaliteitssysteem	16
6.3.11 Beheer van documenten en registraties	16
6.3.12 Interne beoordelingen kwaliteitssysteem.....	16
6.3.13 Beoordeling kwaliteitssysteem door de directie.....	17
6.3.14 Eisen aan de bedrijfsuitrusting.....	17
7. Externe conformiteitsbeoordelingen.....	18
7.1 Algemeen.....	18

7.2	Toelatingsonderzoek	18
7.3	Aard en frequentie van de periodieke beoordelingen	18
7.3.1	Kantooraudits	18
7.3.2	Projectbeoordelingen	18
7.3.3	Externe Projectbeoordelingen.....	19
7.4	Tekortkomingen.....	19
7.4.1	Weging van tekortkomingen.....	19
7.4.2	Opvolging van tekortkomingen	19
7.4.3	Sanctie procedure	20
7.5	Opschorting procescertificaat.....	20
8.	Eisen aan de certificatie-instelling	21
8.1	Algemeen.....	21
8.2	Certificatiepersoneel.....	21
8.2.1	Competentie criteria certificatie personeel.....	21
8.2.2	Kwalificatie certificatiepersoneel	22
8.3	Dossier toelatingsonderzoek en periodieke beoordelingen	22
8.4	Beslissingen over KOMO-procescertificaat.....	22
8.5	Rapportage aan het College van Deskundigen	22
8.6	Interpretatie van eisen	22
9.	Documenten lijst	23
9.1	Publiekrechtelijke regelgeving.....	23
9.2	Informatieve documenten.....	23
	BIJLAGE A: IKB-formulier (DIGITAAL).....	24

1. Inleiding, algemene bepalingen en algemene eisen

1.1 Inleiding

Op basis van de voorschriften in deze KOMO-beoordelingsrichtlijn (BRL) wordt een KOMO-procescertificaat afgegeven voor de realisatie van Uitvoeren vleermuizen onderzoek op basis van eDNA methode. Met dit procescertificaat kan de certificaathouder aan zijn opdrachtgevers aantonen dat een deskundige onafhankelijke organisatie toeziet op het realisatieproces van de certificaathouder, het gerealiseerde eindresultaat daarvan en de kwaliteitsborging daaromtrent. Op basis daarvan mag ervan worden uitgegaan dat het gerealiseerde eindresultaat voldoet aan de in deze BRL gestelde eisen ten aanzien daarvan.

De in deze BRL vastgelegde eisen worden door de certificatie-instellingen, die hiervoor geaccrediteerd zijn door de Raad voor Accreditatie, dan wel hiervoor een aanvraag hebben ingediend, en die daarvoor een licentieovereenkomst hebben met de Stichting KOMO, gehanteerd bij de behandeling van een aanvraag voor de afgifte en instandhouding van een KOMO-procescertificaat voor Uitvoeren vleermuizen onderzoek op basis van eDNA methode.

Naast de eisen die in deze BRL zijn vastgelegd stellen de certificatie-instellingen aanvullende eisen in de zin van algemene procedure-eisen voor certificatie, zoals vastgelegd in hun interne certificatieprocedures.

1.2 Onderwerp en toepassingsgebied

Deze beoordelingsrichtlijn heeft betrekking op het uitvoeren vleermuizen onderzoek op basis van eDNA methode. Hierbij worden monsters genomen die onderzocht worden op de aanwezigheid van eDNA van vleermuizen ten behoeve van het na-isoleren van gebouwen.

Deze beoordelingsrichtlijn is aanvullend op KOMO beoordelingsrichtlijn 2110 en onderliggende uitvoeringsrichtlijnen 28-101 t/m 28-104 (welke vervangen zullen worden in 2025 door 2110-01 t/m 2110-05).

1.3 Geldigheid

De geldigheidsduur van het KOMO-procescertificaat is ten hoogste 5 jaar. De geldigheidsduur kan worden beperkt (beëindigd) door ondermeer:

- Een wijziging van deze beoordelingsrichtlijn
- Het niet voldoen van de certificaathouder aan zijn verplichtingen

1.4 Relatie met Wet- en regelgeving

1.4.1 Europese Verordening bouwproducten (CPR, EU 305/2011)

Op realisatieprocessen is geen geharmoniseerde Europese norm van toepassing.

1.4.2 Besluit bouwwerken leefomgeving

De uniforme bouwvoorschriften voor nieuwe en bestaande bouwwerken in Nederland zijn vastgelegd in het Besluit bouwwerken leefomgeving. In § 4.1 van deze BRL zijn de relevante eisen hiervoor nader beschreven.

1.4.3 Erfgoedwet

Via de Erfgoedwet kan een gebouw worden aangewezen als nationaal, provinciale en gemeentelijke of internationaal beschermd cultuurofgoed (monument) of als onderdeel van een cultuurhistorisch ensemble. Aanpassingen aan cultureel Erfgoed zijn niet zonder meer toegestaan. De eisen voor gebouwen die zijn aangewezen als cultureel erfgoed zijn nader toegelicht in § 4.2.

1.5 Eisen te stellen aan conformiteit beoordelende instellingen

Ten van aanzien van de eisen die opgenomen zijn in deze beoordelingsrichtlijn kan de aanvrager, in het kader van externe beoordeling, rapporten van conformiteit beoordelende instellingen overleggen om aan te tonen dat aan de eisen deze BRL wordt voldaan. Er zal moeten worden aangetoond dat de betreffende inspectie-, analyse-, test- en/of evaluatierapporten zijn opgesteld door een instelling die voor het betreffende onderwerp voldoet aan de betreffende accreditatienorm die van toepassing is, te weten:

- NEN-EN-ISO/IEC 17020 voor inspectie-instellingen
- NEN-EN-ISO/IEC 17021-1 voor instellingen die managementsystemen certificeren
- NEN-EN-ISO/IEC 17025 voor laboratoria
- NEN-EN-ISO/IEC 17065 voor instellingen die producten, processen en diensten certificeren

Een instelling wordt geacht aan deze criteria te voldoen wanneer een accreditatie-certificaat voor het betreffende onderwerp kan worden overlegd, afgegeven door de Raad voor Accreditatie (RvA) of een andere accreditatieinstelling die geaccepteerd is als lid van een multilaterale overeenkomst inzake de wederzijdse erkenning en acceptatie van accreditatie, die binnen EA, IAF en ILAC zijn opgesteld. Indien geen accreditatie-certificaat kan worden overlegd zal de certificatie-instelling zelf beoordelen of aan de accreditatiecriteria is voldaan.

1.6 KOMO-procescertificaat

Op basis van deze beoordelingsrichtlijn worden KOMO-procescertificaten afgegeven. De uitspraken in deze procescertificaten zijn gebaseerd op de hoofdstukken 3, 4, 5 en 6 van deze BRL.

Het af te geven procescertificaat moet overeen komen met het model-procescertificaat zoals dat voor deze versie van de beoordelingsrichtlijn op de website van KOMO (www.KOMO.nl) wordt gepubliceerd.

1.7 Merken en aanduidingen

In de contractstukken inzake de uitvoering van de in 1.2 bedoelde processen wordt vermeld:

Uitvoering onder KOMO[®]-procescertificaat «KV-nummer».

Op de documenten die betrekking hebben op de uitvoering en op het resultaat van het proces mag het KOMO-beeldmerk/KOMO-woordmerk worden aangebracht gevolgd door het certificaatnummer. De uitvoering van dit beeldmerk/woordmerk moet voldoen aan de eisen zoals opgenomen in het "Reglement KOMO-merk gebruik door certificaathouders" waarbij de uitvoering als volgt is:

Resp.:

KOMO[®]

Daarnaast mag een QR-merk worden aangebracht dat verwijst naar de gegevens van het betreffende KOMO-procescertificaat op de website van KOMO.^f

Na afgifte van het KOMO-procescertificaat mag door de KOMO-certificaathouder dit KOMO-beeldmerk/KOMO-woordmerk ook worden gebruikt bij zijn publieke uitingen en activiteiten t.a.v. zijn KOMO-gecertificeerd proces zoals aangegeven in het "Reglement KOMO-merk gebruik door certificaathouders" zoals dat wordt gepubliceerd op de KOMO-website.

2. Terminologie

Zie voor een verklaring van de terminologie zoals die in deze KOMO-beoordelingsrichtlijn gebruikt wordt voor certificatie zie de begrippenlijst op de website van de Stichting KOMO (www.komo.nl).

Beoordelingsrichtlijn (BRL)

Een document waarin afspraken staan die gemaakt zijn in het CvD over de betreffende certificatiescope.

Certificaathouder (CH)

Een bedrijf dat werkzaamheden uitvoert volgens deze BRL en aantoonbaar voldoet aan de eisen die in deze BRL gesteld worden.

Certificerende Instelling (CI)

De CI controleert onafhankelijk en onpartijdig de werkzaamheden van een CH. De controles gebeuren op basis van de eisen die in deze BRL zijn opgenomen.

Procescertificaat

Een certificaat waarin verklaard wordt dat het uitvoeringsproces voldoet aan de eisen zoals opgenomen in de betreffende BRL en het eindresultaat van dat proces overeenkomt met de prestaties zoals opgenomen in het certificaat.

Spouwmuurconstructie

Een gevelconstructie, uitgevoerd als spouwmuurconstructie, die bestaat uit een gemetseld buitenspouwblad en een binnenspouwblad van metselwerk, lijmwerk of beton, met daartussen een luchtspouw.

Environmental DNA of eDNA

Het identificeren van soorten met sporen van hun DNA die vrijkomen in het milieu (bijvoorbeeld via slijm, huidfragmenten en faeces) verschaft een veelbelovende nieuwe manier om biodiversiteit te monitoren.

Na-isoleren

Het achteraf (nadat de spouwmuurconstructie volledig is vervaardigd) aanbrengen van thermisch isolatiemateriaal in een lege luchtspouw van de spouwmuurconstructie.

Natuurvriendelijk Isoleren

Bij natuurvriendelijk isoleren krijgen de dieren de kans weg te vliegen vóórdat het isolatiebedrijf isoleert. Daarna zorgt het bedrijf voor nieuwe verblijfplaatsen voor de dieren. Zie ook www.natuurvriendelijkisoleren.nl.

Natuurvrij maken

Het isolatiebedrijf geeft vóór de isolatie vogels en vleermuizen de kans om uit uw woning te vertrekken. De isolatiespecialist maakt hierbij de openingen onder de dakrand dicht of plaatst flappen voor openingen in de spouwmuur. De vogels en vleermuizen kunnen dan nog wel naar buiten vliegen, maar niet meer terug naar binnen. Dit gebeurt minimaal enkele dagen voor het isoleren. Bij natuurvriendelijk isoleren kan het hele jaar door worden geïsoleerd, als de vogels of vleermuizen vooraf vertrokken zijn. Het isolatiebedrijf houdt bij het natuurvrij maken rekening met het broedseizoen van vogels en met de winterrust van vleermuizen (Natuurkalender).

Natuurkalender

De natuurkalender van de methode "Natuurvriendelijk isoleren" is als volgt:

De natuurkalender:	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Vleermuiswerende maatregelen aanbrengen												

Wanneer er geen DNA wordt aangetroffen zoals beschreven in deze BRL is de natuurkalender niet van toepassing.

Tekortkoming

Afwijking, non-conformiteit.

Herstel

Maatregel die getroffen wordt om geconstateerde tekortkoming te corrigeren.

Corrigerende maatregel

Maatregel die getroffen wordt om de oorzaak van geconstateerde tekortkoming weg te nemen met het oog op het voorkomen van herhalingen.

3. Eisen aan te verwerken producten en/of materialen

In dit hoofdstuk zijn opgenomen de eisen te stellen aan de eigenschappen van de tijdens de uitvoering van het onder deze BRL te certificeren proces toegepaste grondstoffen, materialen en producten.

3.1 Algemeen

Aan de grondstoffen, producten en/of materialen (incl. halfproducten) die bij de realisatie van het proces worden verwerkt/toegepast worden de volgende eisen gesteld:

Er mag uitsluitend gewerkt worden met de uitrusting en materialen afkomstig van een door de CI goedgekeurde eDNA leverancier. De uitrusting bestaat in ieder geval uit de volgende onderdelen:

- Een (telescoop)ladder om hoger gelegen delen te kunnen bereiken;
- Een telescoopstok met een totale lengte van 10 – 12 meter waarop de houder vastgezet kan worden;
- Watervaste stiften/pennen;
- Een telefoon/ipad/laptop met camera voor het nemen van foto's en verslaglegging;
- Nitril wegwerp handschoenen;
- Chloor voor sterilisatie en schoonmaken apparatuur;
- Papieren tissues voor reiniging;
- Vuilniszak t.b.v. het weggoien van gebruikte handschoenen en tissues e.d.;
- Houder voor roller of spons;
- Steriele roller kit (met 2 x bemonsteringsvloeistof en 'whirlpack')
- Tweezijdige spons van minimaal 7 cm². Bij voorkeur niet te dik, zodat de spons in open stootvoegen kan bemonsteren;
- Een pot met DNA-conserveringsvloeistof. Bijvoorbeeld CTAB-oplossing of Longmire's oplossing.

De uitrusting wordt geleverd in sampling kits. Deze sampling kits mogen pas op locatie opengemaakt worden om contaminatie te voorkomen.

3.2 Verwerkingsvoorschriften

De toe te passen grondstoffen, materialen en halfproducten moeten worden toegepast/verwerkt overeenkomstig de bijbehorende verwerkingsvoorschriften en/of toepassingsvoorwaarden zoals opgenomen in het bijbehorende certificaat en/of wordt verstrekt door de leverancier.

3.3 Toelatingsonderzoek en periodieke beoordeling

De certificatie-instelling beoordeelt of de te verwerken producten en/of materialen aantoonbaar voldoen aan de eisen en of deze worden toegepast/verwerkt overeenkomstig de bijbehorende verwerkingsvoorschriften en/of toepassingsvoorwaarden. Tijdens de uitvoering van de projectbeoordelingen, zie § 7.3.2 van deze BRL, wordt gecontroleerd of er met de juiste producten en/of materialen gewerkt wordt.

4. Eisen aan het eindresultaat van het proces van uitvoering

In dit hoofdstuk zijn de eisen t.a.v. het eindresultaat van het realisatieproces opgenomen, waaraan moet worden voldaan, evenals de bepalingsmethoden om vast te stellen dat aan deze eisen wordt voldaan.

4.1 Eisen op grond van het Besluit bouwwerken leefomgeving

Op basis van deze KOMO-beoordelingsrichtlijn zijn er in relatie tot Besluit bouwwerken leefomgeving geen eisen aan het eindresultaat van toepassing.

4.2 Eisen vanuit de Omgevingsregeling

Op basis van deze KOMO-beoordelingsrichtlijn zijn de navolgende eisen aan het eindresultaat vanuit de Omgevingsregeling van toepassing:

4.2.1 Overzichtstabel met eisen vanuit de Omgevingsregeling

In de onderstaande tabel zijn de eisen vanuit de Omgevingsregeling opgenomen waaraan het eindresultaat van het uitvoeren vleermuizen onderzoek op basis van eDNA methode moet voldoen.

Omgevingsregeling			
Par.	Omschrijving	Artikel	Verdere verwijzing
4.7.4	Flora- en fauna-activiteiten: erkende maatregel specifieke zorgplicht	4.31b, 4.31c	Artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving Bijlage VIIca

4.2.2 Beschouwd eindresultaat vanuit betreffende regelgeving

Prestatie-eis

De gebruikte methode van soortenDNA of eDNA onderzoek dient te voldoen aan de Bijlage VIIca. bij artikel 4.31c van deze regeling (erkende maatregel specifieke zorgplicht: soortenDNA).

Grenswaarde

De methode moet zijn opgenomen in de Bijlage VIIca.

Bepalingsmethode

Er dient te worden gecontroleerd of de gebruikte methode is opgenomen in Bijlage VIIca. (deze paragraaf is nog onder voorbehoud van opname in de omgevingsregeling)

4.3 Overige private eisen voor het eindresultaat

Op basis van deze KOMO-beoordelingsrichtlijn zijn er geen overige private eisen aan het eindresultaat.

5. Eisen aan het proces van uitvoering

5.1 Eisen t.a.v. de uitvoering van het proces

5.1.1 Algemene eisen t.a.v. uitvoering

Ten behoeve van een uniforme uitvoering van processen, past de certificaathouder beschreven werkmethoden en -instructies toe. Deze werkmethoden en -instructies worden, voor zover noodzakelijk, project specifiek uitgewerkt. Ten behoeve van de aantoonbaarheid van beheerst procesverloop, worden passende registraties bijgehouden.

5.1.2 Eisen t.a.v. uitbesteding

Een certificaathouder mag de uitvoering van het proces, dan wel delen daarvan alleen uitbesteden aan een andere partij, mits deze aantoonbaar voldoet aan de eisen in deze beoordelingsrichtlijn en/of door CI goedgekeurd zijn (dit kunnen bv. Ecologische bureaus zijn). De certificaathouder ziet er op toe dat de werkzaamheden die zijn uitbesteed geheel volgens de eisen in deze beoordelingsrichtlijn worden uitgevoerd. Indien uitbesteding geschiedt aan een bedrijf dat beschikt over een op basis van deze beoordelingsrichtlijn afgegeven geldig procescertificaat, dan mag de certificaathouder ervan uit gaan dat aan deze eis wordt voldaan.

5.1.3 Specifieke eis t.a.v. de uitvoering

Het uitvoeren van het eDNA onderzoek is in verschillende fases te verdelen:

- Vooronderzoek;
- Bemonstering volgens goedgekeurd protocol;
- Bewaren en versturen van de genomen monsters;
- Analyse van de monsters.

Vooronderzoek

Het te bemonsteren object dient te worden onderworpen aan een grondig vooronderzoek om de eventuele aanwezigheid van beschermde soorten en hun verblijfplaats te beschermen. In dit vooronderzoek wordt minimaal gekeken naar de volgende aspecten:

- Interview met de bewoners van het object over eventuele aanwezigheid van beschermde soorten;
- Visuele beoordeling of er sporen van beschermde soorten aanwezig zijn rondom het object (o.a. delen van insecten en uitwerpselen);
- Visuele beoordeling van de aanwezigheid van openingen naar de spouw (groter dan 8mm). Kijk hierbij o.a. naar de aansluiting tussen gevel en dak, vetafzetting en spinrag in de openingen;
- Bepalen van de locaties voor bemonstering;
- Bepalen van de hoogte van de gevels;

Bemonstering

Bemonstering dient te worden uitgevoerd conform de door de CI goedgekeurde bemonsteringsprotocollen van eDNA leveranciers. Deze leveranciers worden gepubliceerd op de website van de CI.

Bij de bemonstering wordt er DNA-materiaal verzameld aan de oppervlakte van de gevels bij de ingangsoeningen en/of in de openingen met behulp van een roller of spons. Deze niet-invasieve methode met een steriele spons of roller heeft geen nadelig effect op de eventueel aanwezige beschermde diersoorten. De openingen naar de spouw en andere eventueel aanwezige contactpunten zullen worden bemonsterd. Alle delen moeten bemonsterd kunnen worden in 5-10 minuten tijd. Voorbereiding van ladder/hoogwerker is dus essentieel.

Het is hierbij uiterst belangrijk dat de genomen monsters niet worden besmet met ander materiaal dat niet afkomstig is van het op dat moment te bemonsteren object. Maak daarom altijd gebruik van schone handschoenen en reinig de apparatuur zoals voorgeschreven staat in het betreffende

protocol. Alle openingen naar de spouw van het object dienen te worden bemonsterd. Wanneer dit niet gebeurd wordt het monster ongeldig verklaard. Let bij de monstername aan de buitenzijde van de gevels op de volgende mogelijke openingen naar de spouw:

- Open stootvoegen;
- Open stootvoegen schoorsteen;
- Openingen bij vensterbanken;
- Openingen bij kozijnen;
- Openingen bij de dakrand;
- Openingen bij gevelpannen en nokpan;
- Openingen bij gevelbekleding zoals boeiborden;
- Openingen bij balkons;
- Openingen door beschadigingen van verdiepingsvloer en/of betonband;
- Openingen door beschadigingen metselwerk;
- Openingen door beschadigingen achter o.a. de regenpijp;
- Openingen bij ventilatievoegen;
- Open of kapotte dilatatievoegen.

Rollermethode:

- Trek (nitril) wegwerp handschoenen aan;
- Maak de verfbeugel schoon met chloor en maak deze goede droog met tissues;
- Verwijder de steriele roller uit de verpakking zonder deze aan te raken en schuif deze direct over de verfbeugel;
- Giet een van de twee bijgeleverde bemonsteringsvloeistoffen langzaam over de roller zodat deze volledig vochtig is;
- Begin met bemonsteren door de roller zachtjes langs de openingen te laten rollen. Druk niet te hard bij de eerst paar openingen of delen van de boeiborden of dakranden want hierdoor druk je vocht uit de roller;
- Giet vervolgens de tweede bijgeleverde bemonsteringsvloeistoffen langzaam over de roller heen en zorg dat deze weer volledig vochtig is;
- Bemonster vervolgens het tweede deel op dezelfde wijze;
- Nadat dit ook bemonsterd is maak je een foto van de vieze roller op de verfbeugel met als achtergrond de bemonsterde gevel;
- Haal de rol van de verfbeugel en plaats deze zonder deze aan te raken direct in de bijgeleverde whirlpack en sluit deze goed door de opening strak op te rollen en de ijzertjes om te buigen;
- Plaats deze in de originele ziplockzak en voeg ook de twee lege bemonsteringsbuisjes toe;
- Schrijf op het label de volgende ID (Voorbeeld: 5473AA7) of scan de QR code en vermeld alle informatie op het digitale IKB-formulier.

Extra bij de sponsmethode:

- Zorg dat er minimaal 25 ml vloeistof in de pot achterblijft;
- Doe schone (nitril) wegwerp handschoenen aan nadat alle openingen bemonsterd zijn. Met 1 hand mag alléén de spons worden aangeraakt. Haal de spons van de steel en doe deze in de monsterpot.

Na de monstername dienen alle materialen te worden opgeruimd en meegenomen. Er mag geen materiaal achter blijven op locatie. Alle apparatuur voor hergebruik dient te worden gesteriliseerd (gereinigd met de meegeleverde chlooroplossing).

Bewaren en versturen monsters

De genomen monsters dienen bij voorkeur gekoeld en dezelfde dag verstuurd te worden aan het laboratorium van de eDNA leverancier conform het protocol van de eDNA leverancier. Indien dit niet mogelijk is moeten de monsters in een koelkast bewaard worden totdat deze verstuurd worden. Lange termijn opslag (vanaf 2 weken) dient te gebeuren bij -20 °C tot -80 °C. Houd er rekening mee dat er verlies van DNA kan optreden bij het bevriezen en ontdooien van DNA.

Analyse van de monsters

De analyse van de monsters dient te gebeuren door een laboratorium dat is goedgekeurd door de eDNA leverancier. De resultaten van de bemonstering worden doorgegeven aan de CH en opgeslagen bij het digitale IKB-formulier. Er zijn daarbij 3 opties mogelijk:

1. Geen DNA aangetroffen
2. Wel DNA aangetroffen (optioneel met vermelding van soorten)
3. Monster niet bruikbaar

Wanneer er geen DNA wordt aangetroffen (optie 1) kan de spouw van het bemonsterde object binnen 6 maanden na de monstername worden na-geïsoleerd zonder dat het object natuurvrij hoeft te worden gemaakt. Wanneer er wel DNA wordt aangetroffen (optie 2) dan kan men nader onderzoek doen om te bepalen van welke soort het DNA afkomstig is. Na vaststelling van de soort kan de woning in de meeste gevallen na-geïsoleerd worden na het natuurvrij maken van het object conform de methode natuurvriendelijk isoleren en de natuurkalender. Wanneer het monster niet bruikbaar is (optie 3) dan dient er opnieuw te worden bemonsterd voordat er overgegaan kan worden tot na-isoleren van de spouw.

Alle punten dienen te worden vastgelegd met behulp van foto's in het digitale IKB-formulier dat tijdens de werkzaamheden moet worden ingevuld (Bijlage A).

5.2 Eisen t.a.v. het personeel dat met de uitvoering is belast

5.2.1 Algemene eisen t.a.v. personeel belast met de uitvoering van het proces

Het personeel dat belast is met de uitvoering van het proces moet aantoonbaar beschikken over de vereiste kennis, vakbekwaamheid en competenties ten aanzien van:

- Het proces van uitvoering
- De ten aanzien van de interne procesbewaking en -controle geldende eisen
- De registratie van de relevante procesparameters om normconforme uitvoering aan te tonen
- De ten aanzien van het proces van uitvoering geldende veiligheidsvoorschriften
- De eisen waaraan de te verwerken materialen moeten voldoen
- Het transporteren, opslaan en verwerken van de benodigde materialen
- Het voor het proces van uitvoering benodigde materieel

5.2.2 Opleidingseisen t.a.v. personeel belast met monstername e-DNA

Het uitvoerend personeel dient een gedegen training te hebben gevolgd van de e-DNA leverancier. De opgedane kennis wordt getoetst via een digitaal af te leggen examen waaraan het persoonscertificaat 'E-DNA-specialist' is gekoppeld.

Het persoonscertificaat van SKG-IKOB Certificatie, SKG-IKOB Opleidingen of de Isolatie Academy geldt als bewijs van de opgedane kennis.

Tijdens de te houden procescontroles (zie § 7.3.2) wordt de deskundigheid van de medewerkers en het certificaat gecontroleerd door de CI.

5.2.3 Personele bezetting

Per project dient geregistreerd te worden welke medewerkers worden/zijn ingezet.

6. Eisen aan certificaathouder en het kwaliteitssysteem

6.1 Algemeen

De directie van certificaathouder is te allen tijde verantwoordelijk voor de kwaliteit van het proces van uitvoering, de operationaliteit van het kwaliteitssysteem, de interne kwaliteitsbewaking en de prestatie van het eindresultaat. De interne kwaliteitsbewaking moet voldoen aan de eisen zoals vastgelegd in dit hoofdstuk.

6.2 Eisen aan de certificaathouder

6.2.1 Uitvoering onder procescertificaat

Nadat een aanvrager het certificaat heeft verkregen dient deze alle werkzaamheden t.a.v. Uitvoeren vleermuizen onderzoek op basis van eDNA methode aantoonbaar conform alle eisen in deze beoordelingsrichtlijn uit te voeren. In de contractstukken t.a.v. uitvoering van Uitvoeren vleermuizen onderzoek op basis van eDNA methode moet worden vermeld:

Uitvoering onder KOMO-procescertificaat BRL 5110 «KV-nummer»

6.2.2 Realisatieproces

Certificaathouder dient te waarborgen dat het realisatieproces te allen tijde aantoonbaar conform alle eisen in deze beoordelingsrichtlijn verloopt.

6.3 Kwaliteitssysteem

6.3.1 Kwaliteitshandboek

Het kwaliteitssysteem moet toegesneden zijn op de processen en het toepassingsgebied zoals vastgelegd in deze beoordelingsrichtlijn.

Het kwaliteitssysteem van een certificaathouder moet zijn vastgelegd in een kwaliteitshandboek dat ten minste de volgende elementen bevat:

- Het schema van interne kwaliteitsbewaking, inclusief ingangscntrole, procescontrole en eindcontrole (conform §6.3.3)
- De wijze waarop productie-, meet- en testmiddelen worden beheerd
- De behandeling van klachten
- De maatregelen in geval van niet-overeenkomstige processen
- De procedure voor afhandeling van afwijkingen en het treffen van herstel- en corrigerende maatregelen
- De beschreven werkmethode en –instructies
- De beschreven van toepassing zijnde veiligheidsinstructies
- Het beheer van de kwaliteitsdocumenten en kwaliteitsregistraties

6.3.2 Melding en registratie van projecten

T.a.v. alle onder certificaat te realiseren projecten is het volgende van toepassing:

- De projecten dienen in de week voorafgaand aan uitvoering op vrijdag voor 12:00 uur en tenminste 3 dagen voor de start van de uitvoering te worden gemeld bij de certificatie-instelling. De volgende gegevens maken deel uit van de hierboven bedoelde melding:
 - het projectadres,
 - de startdatum,
 - het geplande starttijdstip,
 - de contactpersoon van het uitvoerend bedrijf,
- De opdrachtgever behoort te worden geïnformeerd dat door de certificatie-instelling een beoordeling kan worden uitgevoerd t.a.v. het proces van uitvoering en/of het eindresultaat daarvan,
- De projecten dienen te worden geregistreerd incl. de behorende registraties van de uitgevoerde controles, zodanig dat e.e.a. naspeurbaar is.
- Wijzigingen in de (aangeleverde) planning dienen direct aan de certificatie-instelling gemeld te worden.
- Ook als er onverhoopt geen werken onderhanden zijn, die vallen onder het certificaat, behoort nog steeds een planning aangeleverd te worden. Op de planning kan bijvoorbeeld

de opmerking 'geen werken onder het KOMO-procescertificaat in uitvoering' vermeld worden.

6.3.3 Algemene eisen interne kwaliteitsbewaking

Een certificaathouder moet beschikken over een door hem toegepast schema van de interne kwaliteitsbewaking (IKB-schema) waarin tenminste de eisen uit dit hoofdstuk zijn opgenomen.

Een certificaathouder moet in dit schema tenminste het volgende aantoonbaar vastleggen:

- Op welke aspecten door de organisatie van de certificaathouder, of een daarvoor door hem ingehuurd externe organisatie, controles worden uitgevoerd,
- Volgens welke methoden deze controles plaatsvinden en welke apparatuur daarvoor moet worden gebruikt,
- Hoe vaak deze controles worden uitgevoerd,
- Of en zo ja, de wijze waarop de controleresultaten worden geregistreerd en bewaard,
- Identificatie en naspeurbaarheid van werken.

De interne kwaliteitsbewaking dient de certificaathouder in staat te stellen om bij voortdurend aan te tonen dat aan de in deze beoordelingsrichtlijn gestelde eisen wordt voldaan. Een voorbeeld-IKB-schema is opgenomen in BIJLAGE A.

IKB-formulier

De door het uitvoerend bedrijf uit te voeren eigen controles moeten worden vastgelegd in een zogenaamd digitaal IKB-formulier.

Het digitale IKB-formulier moet gedurende de gehele looptijd van het werk op het werk aanwezig en ter inzage van de externe inspecteur zijn. Een digitaal IKB-formulier dient de punten zoals opgenomen in de BIJLAGE B te bevatten en dient gedurende het werk ingevuld te worden.

Tevens dienen er van de volgende zaken foto's (met GPS locatie data en datum/tijdstip) genomen te worden voorafgaand, tijdens en na afronding van de werkzaamheden:

- De gevels van het te bemonsteren object,
- Plaatsen waar de bemonstering heeft plaats gevonden,
- Ed.

De digitale IKB-formulieren dienen gedurende 7 jaar bewaard te worden en ten alle tijden ter inzage te zijn voor de CI.

6.3.4 Inkoop

Een certificaathouder dient te beschikken over beschreven procedures met betrekking tot:

- De selectie en periodieke beoordeling van (de prestaties van) gekwalificeerde leveranciers van producten en diensten die voor de het proces van belang zijn,
- Voor zover van toepassing, het vastleggen van de inkoopcriteria voor specifieke producten en diensten,
- De (ingangs-)controle van ingekochte producten of diensten die voor het proces van belang zijn, waarbij de certificaathouder zich ervan overtuigt dat de in het proces toegepaste producten voldoen aan de eisen zoals gesteld in hoofdstuk 3 van deze BRL,
- Indien en voor zover bij de processen onderaannemers worden ingeschakeld dienen deze tevens een procescertificaat te hebben op basis van deze BRL.

6.3.5 Opslag van producten en materialen

Voor de producten en materialen die voor de uitvoering van het proces noodzakelijk zijn en daarvoor in voorraad worden gehouden, dient bij gebruik nagegaan te worden of deze voldoen aan de te stellen eisen. Deze producten en materialen dienen te worden opgeslagen volgens de daarvoor geldende eisen. Deze opslag dient zodanig te worden uitgevoerd dat de productkenmerken niet nadelig worden beïnvloed. Zie ook § 5.1.3 van deze BRL.

6.3.6 Beheersing van laboratorium- en meetapparatuur

Vastgesteld moet worden welke laboratorium- en meetapparatuur er op basis van deze BRL nodig is om aan te tonen dat het proces en het resultaat aan de gestelde eisen voldoen. Hierbij dient de herleidbaarheid naar internationale standaarden te worden aangetoond.

De betreffende laboratorium- en meetapparatuur dienen voorzien te zijn van een identificatie waarmee de kalibratiestatus te bepalen is.

Wanneer nodig dient de laboratorium- en meetapparatuur met gespecificeerde tussenpozen te zijn gekalibreerd. De certificaathouder dient de resultaten van de uitgevoerde kalibraties te registreren.

6.3.7 Kwalificatie procedure

Een certificaathouder dient te beschikken over een vastgelegde kwalificatie-systematiek waarmee de inzet van adequaat personeel wordt afgestemd op de verschillende processen en deelprocessen. De kwalificatie moet tenminste mede gebaseerd zijn op aangetoonde bekwaamheden, vaardigheden en competenties. De kwalificatie moet onderbouwen dat wordt voldaan aan de in deze beoordelingsrichtlijn opgenomen deskundigheidseisen.

6.3.8 Maatregelen bij niet-overeenkomstige processen

Indien uit de resultaten van de interne kwaliteitscontroles blijkt dat de werkzaamheden voor een bepaald project niet voldoen aan de gestelde eisen dient:

- Nagegaan te worden op welke wijze het eindresultaat alsnog aan de eisen kan gaan voldoen,
- Nagegaan te worden wat de oorzaak is en, waar nodig, de werkwijze te worden aangepast om vergelijkbare onvolkomenheden in de toekomst te voorkomen,
- Geregistreerd dient te worden welke afwijkingen geconstateerd zijn en welke corrigerende of aanvullende maatregelen getroffen zijn.

Indien de hiervoor bedoelde onvolkomenheden pas aan het licht komen als het project al is afgerond, dient ook de opdrachtgever hierover te worden geïnformeerd en wordt deze betrokken bij de te zetten vervolgstappen.

6.3.9 Klachtbehandeling

Een certificaathouder dient te beschikken over een procedure voor de behandeling van klachten in relatie tot het geleverde werk.

In deze procedure dient ten minste geregeld te zijn:

- Wie de verantwoordelijke functionarissen zijn voor de beoordeling en behandeling van klachten,
- De registratie van klachten en het bijbehorende opvolgings- en afhandelingstraject,
- De beoogde opvolgings- en afhandelingstermijnen,
- Het adequaat informeren van de klager,
- Het treffen van herstel- en corrigerende maatregelen naar aanleiding van klachten.

6.3.10 Beheerder kwaliteitssysteem

Binnen de organisatiestructuur moet een functionaris zijn aangewezen die belast is met het beheer van en verantwoordelijk is voor het functioneren van de interne kwaliteitsbewaking. Deze functionaris dient over het functioneren van de interne kwaliteitsbewaking direct te rapporteren aan de directie. Deze functionaris beschikt daartoe over passende bevoegdheden.

6.3.11 Beheer van documenten en registraties

De certificaathouder draagt er zorg voor dat:

- De actuele versies van de kwaliteitsdocumenten beschikbaar zijn voor alle medewerkers die deze nodig hebben en op de plaatsen waar deze worden gebruikt. Dat geldt ook voor project- en/of proces specifieke handleidingen en montage-instructies,
- De opgestelde procedures en instructies, bedoeld in § 6.3.1 regelmatig worden beoordeeld en waar nodig geactualiseerd en bij voortduring effectief zijn geïmplementeerd,
- Nieuwe en gewijzigde kwaliteitsdocumenten worden geautoriseerd en vrijgegeven voor gebruik door een aangewezen verantwoordelijke,
- De vervallen kwaliteitsdocumenten ten minste 7 jaar worden bewaard,
- De gerealiseerde registraties die relevant zijn voor de aantoonbaarheid van het conform deze KOMO-beoordelingsrichtlijn beheerst verloop van processen en overig normconform handelen, correct geïdentificeerd, leesbaar en traceerbaar zijn.

De in deze KOMO-beoordelingsrichtlijn bedoelde projectdocumenten en -registraties worden voor de duur van ten minste 7 jaren bewaard en langer indien een wettelijk voorschrift daartoe verplicht.

6.3.12 Interne beoordelingen kwaliteitssysteem

Een certificaathouder voert ten minste eenmaal per certificatiejaar interne beoordelingen uit, waarbij systematisch wordt gecontroleerd of het kwaliteitssysteem volledig is geïmplementeerd en effectief

is. Ten behoeve van rapportage aan de directie van de certificaathouder wordt van deze interne beoordelingen een verslag opgesteld.

De interne beoordelingen worden uitgevoerd door personen die geen verantwoordelijkheid dragen voor de onderwerpen die zij beoordelen.

De beoordelaars beschikken ten aanzien van de te beoordelen onderwerpen aantoonbaar over:

- Kennis van de door hen te beoordelen processen / onderwerpen,
- Kennis van de op de te beoordelen processen / onderwerpen van toepassing zijnde wet- en regelgeving,
- Kennis van de beoordelingsrichtlijn en van het operationele kwaliteitssysteem.

6.3.13 Beoordeling kwaliteitssysteem door de directie

De directie van de certificaathouder voert tenminste eenmaal per jaar op systematische wijze een analyse uit van de effectiviteit van het operationele kwaliteitssysteem en van de resultaten van de interne kwaliteitscontroles en de uitgevoerde periodieke externe beoordelingen. Ook worden hierbij betrokken klachten van opdrachtgevers of andere betrokken partijen.

Deze analyse wordt vastgelegd in een rapportage, waarin ook de conclusies van de directie betreffende vorenstaande onderwerpen worden beschreven, alsmede de maatregelen die de directie naar aanleiding daarvan wenst te treffen.

6.3.14 Eisen aan de bedrijfsuitrusting

Het uitvoerend bedrijf moet een registratie bijhouden van het beschikbare en inzetbare materieel.

Beschikbaar moet zijn:

- Gebruiksaanwijzingen en onderhoudsvorschriften
- Instructies voor de bediening en de controle van de werking
- Instructies voor onderhoud
- Veiligheidsinformatiebladen

7. Externe conformiteitsbeoordelingen

7.1 Algemeen

Ten behoeve van het verlenen van het KOMO-procescertificaat voert de certificatie-instelling een toelatingsonderzoek uit. Na afgifte van het KOMO-procescertificaat voert de certificatie-instelling periodieke beoordelingen uit.

7.2 Toelatingsonderzoek

De aanvrager van het KOMO-procescertificaat geeft aan welke processen moeten worden opgenomen in het af te geven procescertificaat. De aanvrager verstrekt alle relevante gegevens met betrekking tot deze processen ten behoeve van het opstellen van de processpecificatie en de verklaring over het eindresultaat van de processen, zoals die zullen worden opgenomen in het af te geven procescertificaat.

Ten behoeve van het verlenen van het procescertificaat voert de certificatie-instelling een toelatingsonderzoek uit waarbij:

- De certificatie-instelling beoordeelt of de aanvrager in staat is om d.m.v. zijn kwaliteitssysteem bij voortdurend te waarborgen dat het proces van uitvoering, alsmede het eindresultaat bij oplevering voldoen aan de eisen zoals deze in hoofdstukken 3, 4 en 5 in deze BRL zijn vastgelegd. Beoordeling van het realisatieproces en van het eindresultaat daarvan maken hiervan deel uit.
- De certificatie-instelling beoordeelt of de operationele systematiek van kwaliteitsborging voldoet aan de eisen in hoofdstuk 6 van deze BRL.

Waar van toepassing zal nagaan worden of de verstrekte documenten t.a.v. het realisatieproces, het eindresultaat daarvan en/of interne kwaliteitsbewaking en de daarin vermelde resultaten voldoen aan de eisen in deze beoordelingsrichtlijn.

Tot het toelatingsonderzoek behoren tevens 4 projectbeoordelingen op locatie en een beoordeling van het bedrijf via een bedrijfsbezoek. Daarnaast zal het bedrijf alle opgelegde sancties, vanuit een eventueel eerder certificatie traject bij een andere Certificatie Instelling, voor deze scope/werkzaamheden overleggen aan de Certificatie Instelling ter beoordeling.

Van het toelatingsonderzoek wordt een rapportage opgesteld, op basis waarvan het KOMO-procescertificaat, al dan kan worden verleend.

7.3 Aard en frequentie van de periodieke beoordelingen

De certificatie-instelling voert periodieke beoordelingen uit bij de certificaathouder op de naleving van zijn verplichtingen. Bij vaststelling van deze BRL zijn de aard en frequentie van de periodieke beoordelingen als volgt vast gesteld:

- 1 kantooraudit per jaar;
- Gemiddeld 1 in 25 woningen krijgt een projectbeoordeling ofwel 4%;
- Van deze projectbeoordelingen zal 2% een externe projectbeoordeling (achteraf) zijn.

7.3.1 Kantooraudits

Bij de kantooraudits zal de beoordeling in ieder geval betrekking hebben op:

- Beoordeling van de blijvende en effectieve toepassing van het kwaliteitssysteem
- De resultaten van de door de certificaathouder uitgevoerde procescontroles
- De resultaten van de door de certificaathouder behaalde eindresultaten van de uitvoeringsprocessen.

De bevindingen van elke uitgevoerde beoordeling zullen door de certificatie-instelling naspeurbaar worden vastgelegd in een rapport.

7.3.2 Projectbeoordelingen

De certificaathouder dient de certificatie-instelling in de gelegenheid te stellen om de uitvoering van de processen op projectlocatie te beoordelen.

Certificaathouder meldt al haar in uitvoering te nemen projecten tijdig bij de certificatie-instelling.

De projectbeoordelingen zullen in ieder geval betrekking hebben op:

- Voor zover van toepassing, metingen in het proces,
- Voor zover van toepassing, metingen aan/van het eindresultaat,
- Kwalificatie van medewerkers,

- De naleving van de vereiste procedures.

De bevindingen van elke uitgevoerde beoordeling zullen door de certificatie-instelling naspeurbaar worden vastgelegd in een rapport.

7.3.3 Externe Projectbeoordelingen

De externe projectbeoordeling wordt door een aan de CI verbonden ecooloog binnen één week na het, door de CH uitgevoerde, e-DNA onderzoek uitgevoerd.

De data afkomstig uit de externe projectbeoordelingen kan worden gedeeld met het bevoegd gezag.

7.4 Tekortkomingen

7.4.1 Weging van tekortkomingen

Bij de weging van een tekortkoming, in het kader van het toezicht na verlening van het KOMO-procescertificaat door de certificatie-instelling, wordt onderscheid gemaakt tussen:

- Tekortkomingen die direct het eindresultaat van het proces nadelig kunnen beïnvloeden (kritieke tekortkomingen, categorie KT)
- "Overige" tekortkomingen (niet-kritieke tekortkomingen, categorie NKT)

De aspecten, welke als categorie KT worden aangemerkt zijn hieronder vermeld:

Randvoorwaarden/voorbereiding

- Worden de monsters gekoeld bewaard
- Wordt er gewerkt met materiaal dat is goedgekeurd door de eDNA leverancier en de CI
- Wordt de door de eDNA leverancier verstrekte bemonsteringskit gebruikt
- Is de bemonsteringskit niet eerder geopend dan strikt noodzakelijk (contaminatie)

Uitvoering werkzaamheden

- Is het juiste aantal monsters genomen?
- Zijn alle openingen naar de spouw bemonsterd?
- Worden er (nitril) wegwerp handschoenen gebruikt?
- Is de bemonstering apparatuur (rollerhouder/sponshouder) schoon en droog gemaakt?
- Is de roller/spons uit de verpakking gehaald zonder deze aan te raken met gecontamineerd materiaal?
- Is de roller/spons met bemonsteringsvloeistof bevochtigd voor het nemen van de monsters?
- Is er gecontroleerd of de roller/spons tijdens het bemonsteren niet is uitgedroogd?
- Is de spons tussentijds minimaal 5X gespoeld met bemonsteringsvloeistof?
- Is de roller/spons na monsternamen, zonder deze te contamineren, in de door de e-DNA leverancier geleverde whirlpack of monsterpot gedaan en afgesloten?
- Is het genomen monster terug te herleiden naar de datum waarop en het adres waar het monster verzameld is?

Oplevering

- Worden alle herbruikbare onderdelen die gebruikt worden bij de bemonstering gesteriliseerd met een door de e-DNA leverancier voorgeschreven middel?
- Wordt het monster gekoeld bewaard en binnen 2 weken naar het laboratorium verstuurd?
- Wordt het monster gekoeld naar het laboratorium verstuurd?
- Wordt de analyse van het monster door een goedgekeurd laboratorium uitgevoerd?

7.4.2 Opvolging van tekortkomingen

De opvolging van tekortkomingen door een certificatie-instelling is als volgt:

- Kritieke afwijkingen dienen door de certificatie-instelling te kunnen worden afgehandeld binnen de door de certificatie-instelling gestelde termijn, met een maximale termijn van 3 maanden,
- Niet-kritieke afwijkingen dienen door de certificatie-instelling te kunnen worden afgehandeld binnen de door de certificatie-instelling gestelde termijn, met een maximale termijn van 6 maanden.

7.4.3 Sanctie procedure

De op te leggen sancties door een certificatie-instelling voor de volgende situaties is:

- Het geven van een schriftelijke waarschuwing;
- Het schorsen van de certificaathouder;
- Het Intrekken van de kwaliteitsverklaring gekoppeld aan het beëindigen van de certificatie/attesteringovereenkomst.

7.5 Opschorting procescertificaat

In het geval (tijdelijk) geen processen worden uitgevoerd kan bij een stop langer dan 12 maanden, op verzoek van de certificaathouder, de geldigheid van het KOMO-procescertificaat (tijdelijk) worden opgeschort. Een dergelijke opschorting kan door de certificatie-instelling voor in totaal maximaal 6 maanden worden verleend met een eenmalige verlenging van nog eens 6 maanden.

Nadat de opschorting is verleend kan een certificaathouder verzoeken om zijn opschorting eerder te beëindigen.

Bij een opschortingsperiode langer dan 1 jaar dient voorafgaand aan de hervatting van onder KOMO-procescertificaat uit te voeren processen middels een extra beoordeling te worden nagegaan of nog aan alle eisen in deze BRL wordt voldaan en de opgeschorte status kan worden omgezet naar een geldige status.

8. Eisen aan de certificatie-instelling

8.1 Algemeen

De certificatie-instelling moet beschikken over een procedure waarin de algemene regels zijn vastgelegd die bij certificatie worden gehanteerd.

8.2 Certificatiepersoneel

Groep 1 Personeel dat belast is met het uitvoeren van:

- Bouwplaatscontroles/periodieke beoordelingen;

Groep 2 Personeel dat belast is met de uitvoering van:

- Het toelatingsonderzoek;
- De beoordeling van aanvragen;
- De review van conformiteitsbeoordelingen.

Groep 3 Personeel dat belast is met het leiden van en het intern adviseren over:

- Toelatingsonderzoek;
- Periodieke beoordelingen;
- Het verlenen van kwaliteitsverklaringen
- Het opleggen van sancties;

Groep 4 Personeel dat belast is met het nemen van certificatiebeslissingen.

8.2.1 Competentie criteria certificatie personeel

De kwalificatie-eisen voor het certificatie personeel bestaan uit kwalificatie-eisen voor het uitvoerende certificatiepersoneel zoals vastgelegd in onderstaande tabel. De competentie van het betrokken certificatiepersoneel moet aantoonbaar zijn vastgelegd.

Tabel 8.1: Vereiste competenties certificatiepersoneel

		Beoordelaars			
Competenties		Groep 1	Groep 2	Groep 3	Groep 4
Basis competenties					
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van bedrijfsprocessen • Vakbekwaam kunnen beoordelen 	<ul style="list-style-type: none"> • MBO denk- en werk niveau • (bouw) Technische achtergrond 	<ul style="list-style-type: none"> • MBO denk- en werk niveau • 2 jaar relevante werkervaring • (bouw) Technische achtergrond 	<ul style="list-style-type: none"> • HBO denk- en werk niveau • 2 jaar relevante werkervaring • Bouwfysische achtergrond /kennis 	<ul style="list-style-type: none"> • 5 jaar relevante werkervaring waarvan ten minste 3 jaar m.b.t. certificatie 	
<ul style="list-style-type: none"> • Audit- en onderzoeksvaardigheden 	<ul style="list-style-type: none"> • Training audit vaardigheden (intern) 	<ul style="list-style-type: none"> • Opleiding auditvaardigheden • Deelname aan minimaal 4 beoordelingen waarvan minimaal 2 beoordelingen zelfstandig werden uitgevoerd onder supervisie 	<ul style="list-style-type: none"> • Ervaring in het leiden van onderzoek 	<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van relevante accreditatienormen 	
Technische competenties					
Relevante kennis van:	<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van de volgende disciplines: 	<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van de volgende disciplines: 	<ul style="list-style-type: none"> • Vergaande kennis van de volgende disciplines: 	n.v.t.	

<ul style="list-style-type: none"> • De technologie van het realisatieproces • De wijze waarop processen worden uitgevoerd en diensten worden verleend 	<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van de BRL • Toegelaten materialen en-systemen vallend onder deze BRL (materiaalkennis) 	<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van de BRL • Toegelaten materialen en-systemen vallend onder deze BRL (materiaalkennis) 	<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van de BRL • Toegelaten materialen en-systemen vallend onder deze BRL (materiaalkennis) 	
<ul style="list-style-type: none"> • Specifieke technische competenties 	<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis bouwfysica 	<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis bouwfysica 	<ul style="list-style-type: none"> • Kennis bouwfysica 	n.v.t.

8.2.2 Kwalificatie certificatiepersoneel

Certificatiepersoneel moet aantoonbaar zijn gekwalificeerd door toetsing van aangetoonde kennis en kunde aan bovenvermelde eisen. Indien kwalificatie plaats vindt op grond van afwijkende criteria, moet dit schriftelijk zijn vastgelegd.

De bevoegdheid t.a.v. kwalificeren moet in het kwaliteitsproces van de certificatie-instelling zijn vastgelegd.

8.3 Dossier toelatingsonderzoek en periodieke beoordelingen

De certificatie-instelling legt de bevindingen van haar toelatingsonderzoek en periodieke beoordelingen vast in een dossier. Een dossier moet aan de volgende eisen voldoen:

- **Volledigheid**; het dossier doet een uitspraak over het voldoen aan de in deze beoordelingsrichtlijn gestelde eisen.
- **Traceerbaarheid**; de bevindingen waarop uitspraken zijn gebaseerd moeten traceerbaar zijn vastgelegd.

8.4 Beslissingen over KOMO-procescertificaat

De resultaten van een toelatingsonderzoeken en periodieke beoordelingen moeten worden beoordeeld door certificatiepersoneel in groep 3 en op basis daarvan wordt door deze besloten of het procescertificaat kan worden verleend of dat de oplegging van sancties en/of het schorsen of intrekken van het procescertificaat is vereist.

De beslissing over de verlening van een procescertificaat of over de oplegging van maatregelen t.a.v. van het procescertificaat moet zijn gebaseerd op de in het dossier vastgelegde bevindingen. Deze beslissingen moeten plaats vinden door certificatiepersoneel dat is gekwalificeerd voor groep 3 en die niet zelf bij het certificaatonderzoek betrokken is geweest. De beslissing moet traceerbaar worden vastgelegd.

8.5 Rapportage aan het College van Deskundigen

Over de uitgevoerde werkzaamheden en de resultaten daarvan t.a.v. de procescertificaten op basis van deze beoordelingsrichtlijn wordt door de certificatie-instellingen tenminste jaarlijks gerapporteerd aan het College van Deskundigen. In deze rapportage moeten geanonimiseerd de volgende onderwerpen aan de orde komen:

- Aantal uitgevoerde beoordelingen relatie tot de vastgestelde frequentie
- Aantal uitgevoerde toelatingsonderzoeken
- Resultaten van de beoordelingen
- Opgelegde maatregelen bij geconstateerde tekortkomingen
- Ontvangen klachten van derden over gecertificeerde processen.

8.6 Interpretatie van eisen

Het College van Deskundigen mag de interpretatie van in deze KOMO-beoordelingsrichtlijn gestelde eisen vastleggen in een afzonderlijk interpretatiedocument. Dit interpretatie-document is beschikbaar voor/bij de leden van het CvD, de certificatie-instellingen en de certificaathouders die op basis van deze KOMO-beoordelingsrichtlijn actief zijn. Dit document wordt gepubliceerd op de website van de schemabeheerder en eventueel op de KOMO-website.

Iedere certificatie-instelling die gebruik maakt van deze KOMO-beoordelingsrichtlijn is verplicht de daarin vastgelegde interpretaties te hanteren.

9. Documenten lijst

9.1 Publiekrechtelijke regelgeving

Omgevingsregeling Wijziging Stcrt. 2024, 40634; laatst gewijzigd 2025,0101

9.2 Informatieve documenten

Naar de navolgende documenten wordt in deze KOMO-beoordelingsrichtlijn informatief verwezen:

Protocol	<i>SGS - E-DNA - Vleermuizen 2025 oc</i>
Protocol	<i>Unitura</i>
Protocol	<i>Datura</i>

BIJLAGE A: IKB-formulier (DIGITAAL)

Dit formulier zal nog worden vastgesteld na overleg met de goedgekeurde eDNA leveranciers door het CvD Na-isolatie en worden toegevoegd aan deze BRL.